

**Záměr
na vyhlášení zvláště chráněného území**

**ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.
o ochraně přírody a krajiny v platném znění
a § 4 vyhlášky č. 64/2011 Sb.**

**Přírodní rezervace
Olšina u Skleného**

Datum zpracování: 4. 9. 2017

1 Název zvláště chráněného území:

Olšina u Skleného

2 Návrh kategorie ochrany zvláště chráněného území:

přírodní rezervace – dále jen „PR“ (ve smyslu § 33 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění – dále jen „zákon“)

3 Předměty ochrany a jejich popis:

3.4 Souhrnná charakteristika předmětů ochrany:

Ekosystémy smrkových olšin a na ně navazujících rašelinných a podmačených luk a smilkových trávníků s výskytem chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů.

3.5 Popis předmětů ochrany:

A. Ekosystémy

název ekosystému	plocha (%)	popis ekosystému
údolní jasanovo–olšové luhy (L2.2) svaz <i>Alnion incanae</i>	40	Ekosystém prameništních a smrkových olšin s účastí typických prameništních druhů jako např. ostřice řídkoklasá (<i>Carex remota</i>), krabilice chlupatá (<i>Chaerophyllum hirsutum</i>), škarda bahenní (<i>Crepis paludosa</i>), apod., druhů smrkových olšin např. kapradě rozložená a osténkatá (<i>Dryopteris dilatata</i> , <i>D. carthusiana</i>), třtina chloupkatá (<i>Calamagrostis villosa</i>), přeslička lesní (<i>Equisetum sylvaticum</i>), vlhkomilných lesních druhů jako čistec lesní (<i>Stachys sylvatica</i>), kostřava obrovská (<i>Festuca gigantea</i>), apod. Po okrajích přecházejí ve společenstva acidofilních bučin (L5.4) a fragmentárně v podmačené smrčiny (L9.2B).
vlhké pcháčové louky (T1.5) svaz <i>Calthion</i> v mozaice s vlhkým tužebníkovým ladem (T1.6) svaz <i>Calthion</i>	30	Druhově bohatá luční společenstva s výskytem vzácných a ohrožených druhů. Vyskytují se v mozaice s ostatními typy společenstev, s nimiž tvoří i nevyhraněná společenstva přechodového typu (místy i k M1.7). Roste v nich řada diagnostických i vzácných druhů např. pcháč potoční (<i>Cirsium rivulare</i>), p. bahenní (<i>C. palustre</i>), škarda bahenní (<i>Crepis paludosa</i>), ostřice prosová (<i>Carex panicea</i>), o. obecná (<i>C. nigra</i>), o. prodloužená (<i>C. elongata</i>), kozlík dvoudomý (<i>Valeriana dioica</i>), starček potoční (<i>Tephrosieris crispa</i>), prstnatec májový (<i>Dactylorhiza majalis</i>), apod. Místy se uplatňují výrazné dominanty jako skřipina lesní (<i>Scirpus sylvaticus</i>), tužebník jilmový (<i>Filipendula ulmaria</i>), krabilice chlupatá (<i>Chaerophyllum hirsutum</i>) či ostřice zobánkatá (<i>Carex rostrata</i>).

název ekosystému	plocha (%)	popis ekosystému
Nevápnitá mechová slatiniště (R2.2) svazy <i>Sphagno warnstorffii-Tomentypnion nitensis</i> , <i>Caricion canescenti-nigrae</i>	5	Druhově bohatá společenstva rašelinných luk, v nichž roste řada vzácných druhů. Porostům dominují ostřice (<i>Carex panicea</i> , <i>C. nigra</i> , <i>C. echinata</i>) se suchopýry (<i>Eriophorum angustifolium</i> , <i>E. latifolium</i>) či vachtou trojlistou (<i>Menyanthes trifoliata</i>). Mimo to zde rostou i kruštík bahenní (<i>Epipactis palustris</i>), suchopýrek alpský (<i>Trichophorum alpinum</i>), tolíje bahenní (<i>Parnassia palustris</i>), prstnatec májový (<i>Dactylorhiza majalis</i>) či pětiprstka žežulník (<i>Gymnadenia conopsea</i>) a dále např. kozlík dvoudomý (<i>Valeriana dioica</i>), starček potoční (<i>Tephrosia crispa</i>), apod. Bohatě vyvinuté je i mechové patro, ve kterém se objevují kostrbatec zelený (<i>Rhytidiadelphus squarrosus</i>), rašeliník Warnstorffův (<i>Sphagnum warnstorffii</i>), vlasolistec vlhkolistý (<i>Tomentypnum nitens</i>) či zelenka hvězdovitá (<i>Campylium stellatum</i>), aj.
Mezofilní podhorské smilkové trávníky (T2.3B) svaz <i>Violion caninae</i>	2	Krátkostébelné, nízkoproduktivní a druhově bohaté trávníky s dominancí travin a graminoidů. Mezi dominanty patří kostrava vláskovitá (<i>Festuca filiformis</i>), tomka vonná (<i>Anthoxanthum odoratum</i>), smilka tuhá (<i>Nardus stricta</i>), apod. Významný je výskyt velmi početné populace všivce lesního (<i>Pedicularis sylvatica</i>).

B. druhy

B1. druhy rostlin

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
kruštík bahenní (<i>Epipactis palustris</i>)	desítky stabilní populace	C2, §2 CITES	rašelinné čocky při V hranici luční části
pětiprstka žežulník (<i>Gymnadenia conopsea</i>)	nižší desítky slabší populace	C2, §3 CITES	pouze na rašelinné prameništří čocke, dříve i v Z polovině luk
suchopýrek alpský (<i>Trichophorum alpinum</i>)	jednotlivé trsy slabá populace	C2, §2	rašelinné části ZCHÚ při J hranici v okolí rašelinné čocky

Červený seznam cévnatých rostlin (Grulich 2012; C2 – silně ohrožený).

Kategorie podle vyhl. č. 395/1992 Sb.: §2 – silně ohrožený, §3 – ohrožený.

CITES – Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

B2. druhy živočichů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
žluna šedá (<i>Picus canus</i>)	1 hnízdící pár	VU, EU I	doupné olše
kulíšek nejmenší (<i>Glaucidium passerinum</i>)	1 pár, loviště, hnízdění	VU, §2	doupné stromy (olše, smrky),

Červené seznamy: obratlovci (Chobot et al. 2017; VU – zranitelný),

Kategorie podle vyhl. č. 395/1992 Sb.: §1 – kriticky ohrožený, §2 – silně ohrožený.

EU I – příloha I Směrnice Rady Evropských společenství 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků ze dne 2. dubna 1979

4 Cíl ochrany:

Zachování společenstev údolních jasanovo-olšových luhů a druhově bohatých lučních společenstev s výskytem řady vzácných a ohrožených druhů. Za tímto cílem pravidelně sklízet travní porosty, redukovat rákosinu, eliminovat rozrůstání dřevin a zachovávat vodní režim lokality.

5 Základní ochranné podmínky:

Základní ochranné podmínky přírodních rezervací jsou stanoveny v § 34 odst. 1 zákona.

6 Návrh bližších ochranných podmínek přírodní rezervace:

V souladu s ustanovením § 33 odst. 1 zákona se navrhuje, aby na území nově navržené přírodní rezervace bylo možno jen se souhlasem orgánu ochrany přírody provádět tyto činnosti a zásahy:

- a) provádět průzkumy a výzkumy s výjimkou těch, které jsou zadávány nebo prováděné příslušným orgánem ochrany přírody
- b) zřizovat myslivecká zařízení s výjimkou jednoduchých posedů
- c) pořádat hromadné sportovní, turistické a jiné akce

7 Vymezení ochranného pásma:

Pro zvláště chráněné území se nenavrhuje vyhlášovat ochranné pásmo. K zabezpečení zvláště chráněného území před rušivými vlivy je v souladu s § 37 odst. 1 navrhováno ochranné pásmo ze zákona, tzn. ochranné pásmo bude tvořit 50 m široký pás od hranice přírodní rezervace.

8 Územně správní zařazení území:

- kraj: Vysočina
- okres: Žďár nad Sázavou
- obec s rozšířenou působností: Žďár nad Sázavou
- obec s pověřeným obecním úřadem: Sklené
- obec: Sklené
- katastrální území: Sklené u Žďáru nad Sázavou

9 Parcelní vymezení pozemků dotčených návrhem přírodní rezervace a ochranného pásma přírodní rezervace:

9.1 Přírodní rezervace

Katastrální území: 748251, Sklené u Žďáru nad Sázavou

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
257/3		trvalý travní porost		28	25023	25023
454/5		lesní pozemek		119	39008	39008
Celkem						64031

9.2 Ochranné pásmo přírodní rezervace

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

Číslo parcely podle KN	Druh pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN(m ²)	Výměra parcely v OP (m ²)
232/1	lesní pozemek	55	19780	3432
232/2	trvalý travní porost	55	756	544
236	lesní pozemek	55	259	19
242	lesní pozemek	28	6687	5072
243	lesní pozemek	28	18080	6062
251	lesní pozemek	28	4520	343
257/4	lesní pozemek	28	16146	5936
454/1	lesní pozemek	119	971014	6674
454/2	lesní pozemek	119	2 222693	15669
454/4	lesní pozemek	119	342609	22232
474/2	ostatní plocha	28	364	180
491	ostatní plocha	133	26569	3529
Celkem				69 692

* výměra ochranného pásma byla stanovena v GIS

10 Předpokládaná výměra zvláště chráněného území:

- Přírodní rezervace: 6,4031 ha
- Ochranné pásmo: 6,9692 ha

* výměra ochranného pásma byla stanovena v GIS

11 Odůvodnění návrhu:

11.1 Historie ochrany území:

Ochrana území byla zřízena usnesením R-ONV Žďár n. S. č. 153/13 ze dne 10. 3. 1983 a upravena vyhláškou ONV Žďár n. S. ze dne 16. 4. 1987.

11.2 Hlavní důvody zpracování návrhu na vyhlášení PR:

V minulosti došlo ke změnám ve využití parcel v OP a částečně i v ploše ZCHÚ. Nově vyhlášená podoba odráží skutečný stav, kdy bude z plochy ZCHÚ vyjmuta část mladých lesních porostů na p. č. 257/4 v k. ú. Sklené u Žďáru.

11.3 K názvu zvláště chráněného území

Název ZCHÚ "Olšina u Skleného" zůstává shodný se zažitým názvem ZCHÚ, které je prakticky přehlašováno.

11.4 Ke kategorii ochrany zvláště chráněného území

Vzhledem k tomu, že se jedná o území se zastoupením významných lesních i nelesních ekosystémů typických pro oblast Žďárských vrchů, jako jsou olšiny, vlhké a rašelinné louky s významnými populacemi ohrožených druhů se navrhuje vyhlášení v kategorii PR.

11.5 K předmětům ochrany:

Předměty ochrany jsou vymezeny tak, aby obsáhly přírodní hodnoty území nově navržené přírodní rezervace v celém jejím rozsahu.

11.6 K cílům ochrany:

Cíle ochrany jsou formulovány v souladu s ustanoveními § 34 odst. 1.

11.7 K návrhu bližších ochranných podmínek:

Bližší ochranné podmínky přírodní rezervace jsou navrženy v souladu s ustanovením § 44 odst. 3 zákona a jsou nastaveny tak, aby umožnily orgánu ochrany přírody usměrňovat činnosti, které nejsou zcela ošetřeny základními ochrannými podmínkami přírodní rezervace a mohly by vést k nežádoucím změnám dochovaného stavu přírodního prostředí.

11.8 K jednotlivým bližším ochranným podmínkám na území přírodní rezervace:

ad a) provádět průzkumy a výzkumy s výjimkou těch, které jsou zadávané nebo prováděné příslušným orgánem ochrany přírody

AOPK ČR, RP SCHKO Žďárské vrchy vede přehled veškerých vědeckých poznatků týkajících se zvláště chráněného území. Průzkumné práce ve zvláště chráněném území je nutné koordinovat tak, aby nebyly ohroženy předměty ochrany, a zajistit, aby výsledky byly poskytnuté orgánu ochrany přírody. Proto je vhodné tyto činnosti vázat na souhlas OOP.

ad b) zřizovat myslivecká zařízení s výjimkou jednoduchých posedů

Zvyšování obsahu dusíku a fosforu v půdě následkem přikrmování a zvýšeného pohybu zvěře lokálně zhoršuje podmínky pro společenstva předmětu ochrany. Krmeliště a vnařiště mohou být také zdrojem výskytu plevelů a jiných nepůvodních druhů. Na ploše ZCHÚ není obecně vhodné umísťovat odchytová zařízení apod.

ad c) pořádat hromadné sportovní, turistické a jiné akce

Lokality výskytu některých společenstev tvořících předmět ochrany přírodní rezervace mohou intenzivním pohybem osob při hromadné sportovní, turistické a jiné veřejné akci vážně poškozeny nebo zcela zničeny.

11.9 K vymezení hranice zvláště chráněného území:

Navržená hranice přírodní rezervace je totožná s hranicí parcel.

11.10 K vymezení ochranného pásma:

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

V ochranném pásmu je dle § 37, odst. 2 zákona nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody k umístování, povolování nebo provádění staveb, změně způsobu využití pozemků, terénním úpravám, změnám vodního režimu pozemků nebo k nakládání s vodami, k použití chemických prostředků a ke změnám druhu pozemku. Pro území není nutné vyhlášovat specifické ochranné pásmo, postačuje tedy ochranné pásmo ze zákona.

Přílohy:

- Orientační mapa PR Olšina u Skleného
- Zákres hranice PR Olšina u Skleného v katastrální mapě